

מעריך שיעור ברכות – מג'אמלאת – כיתה ה'

מטרת על: התלמיד יכיר את נושא הברכות בערבית.

מטרות אופרטיביות: התלמיד יידע מתי להשתמש בברכות שונות לאירועים שונים.

התלמיד יידע כיצד להשיב על ברכות שונות.

אוצר המילים הנכלל ביחידה זו:

אַהֲלָן וּסְהֵלָן – אַהֲלִין / אַהֲלָן פִּיכִי - ברוכים הבאים
סְבֹאֵחַ (א) לְחַיִּיר – סְבֹאֵחַ (אל) נֹר - בוקר טוב – בוקר אור סְבֹאֵחַ (א) לְוֹרֵד – בוקר של ורדים (פרחים) סְבֹאֵחַ (א) לְיֶאסְמִין – בוקר של יסמין סְבֹאֵחַ (א) לְפֶל – בוקר של פרחים
מָסָא (א) לְחַיִּיר – מָסָא (אל) נֹר - ערב טוב – ערב טוב (מילולית: אור)
מְרַחֵבָא – מְרַחֵבְתִּין/ אַהֲלָן וּסְהֵלָן - שלום – שלום, שלום
אַ(ל) סְלָאֵם עֲלֵיכֶם – וְעֲלֵיכֶם (אל) סְלָאֵם - שלום עליכם – ועליכם השלום
יַעֲטִיכֶם (א) לְעֵאפִיָּה – אֵלְלָה יַעֲאִפִּי - שהאל ייתן לכם בריאות – שהאל יברכך
מְבָרוּכַּ - אֵלְלָה יְבָאָרְכְּ פִיכִי - מזל טוב – שהאל יברך אותך
שִׁכְרִין – עֶפְוִן - תודה – בבקשה
(האדא) מִן לְטַפֵּכִי/ לְטַפֵּכִי - זה מטובך (למי שנתן לנו מחמאה)
מִמְתַּאז, חֲלוּ - מִצִּוִּין, יִפָּה
אַנְשָׁא לָלָה - בעזרת האל
כִּיף חֲאֵלְכִי / חֲאֵלְכִי? אֶלְחַמְדֵּךְ לָלָה / מְבָסוּט / ה, מְנִיחָה, מֵאֲשִׁי, מֵאֲשִׁי (א) לְחֵאֵל, יַעֲנִי, גֵּם גֵּם - מה שלומך / ה? - תודה לאל, בסדר, טוב, ככה ככה (מילולית: חצי חצי)

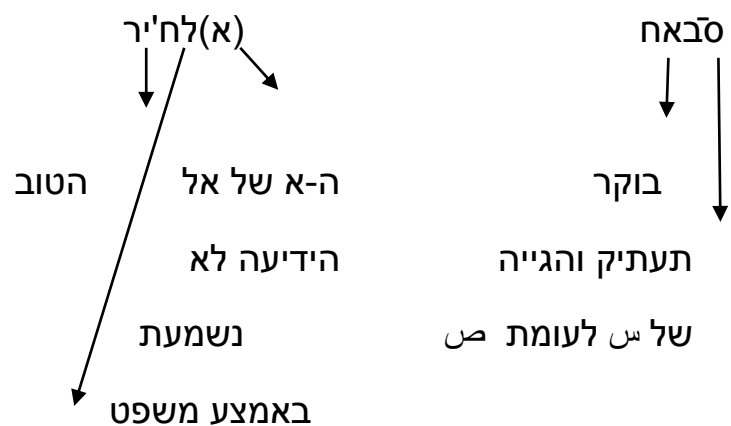
שיעור 1:

פתיחת שיעור: כתיבת הברכה אֶהֱלֵן וְסֶהֱלֵן על הלוח – קריאה והסבר. מה המילים אומרות לנו? לכל ברכה בערבית יש תשובה / מספר תשובות, שגם כוללות ברכה למברך.

כתיבת תשובות לאֶהֱלֵן וְסֶהֱלֵן.

לימוד סַבַּאח (א) לַח'יר והתשובות סַבַּאח (אל) נֹור / (א) לְוֹרֵד / (א) לְיֶאסְמִין / (א) לְפֶל. הסבר כל תשובה.

הסבר על אותיות שמש, אל הידיעה, שדה, תעתיק והגייה:

תעתיק והגייה של ח לעומת خ

לימוד מַסַּא (א) לַח'יר והתשובה מַסַּא (אל) נֹור.

התלמידים מעתיקים ומתרגלים עם המורה ובזוגות.

בסוף השיעור לומדים את השיר אֶהֱלֵן וְסֶהֱלֵן:

<https://www.youtube.com/watch?v=oEaJBP-3F44>

שיעורים 2 - 3:

חזרה על הברכות שנלמדו: המורה שואל והתלמידים עונים, תרגול בזוגות.

הוספת הברכות מרחבא – מרחבתינ + א(ל)סלאם עליכם – ועליכם (אל)סלאם
+ יעטיכם (א)לעאפיה – אללה יעאפיכ + שפרן – עפון. בכל שיעור מוסיף
המורה 2 – 3 ברכות ותשובות, על פי רמת הכיתה.

הסבר על כינויים חבורים:

עליכם – עליכם בעברית – סימון הסיומת. כך עם כל הכינויים. למשל: עליך –
עליכ.

תרגול עם המורה ובזוגות / קבוצות.

דף עבודה: למתוח קו בין הברכה לתשובה, להשלים תשובה / ברכה, למשל:

אָהֵלן וּסְהֵלן	עָפֹן
סְבֵאח (א)לְחֵיר	אָהֵלן פִּיכ
שְׁפֹרן	סְבֵאח (א)לְפֵל

_____ - מסא (אל)נור – להשלים.

שיעורים 4 – 5:

חזרה על הברכות שנלמדו.

הוספת מברוכ – אֵלֵּלָהּ וְבֵאֲרַךְ פִּיכִי + (האדא) מִן לְטַפְכָּ / לְטַפְכָּ + מִמֶּתְאֲזַז + חֲלוּ + אֲנִשְׁאֵלֶּלָהּ + כִּיף חֲאֵלְכָּ / חֲאֵלְכָּ? אֶלְחַמְדָּ לֵּלָהּ / מִבְּסוּט / ה, מְנִיחָה, מֵאִשִּׁי, מֵאִשִּׁי (א)לְחֵאל, יַעֲנִי, נֶסֶךְ נֶסֶךְ.
בכל שיעור מוסיף המורה 2 – 3 ברכות ותשובות לפי רמת הכיתה.

הסבר על זכר – נקבה (בתוספת ה' בדומה לעברית):
שמח – שמחה – מִבְּסוּט / ה. תרגול עם המורה ובזוגות / קבוצות.

דף עבודה סיכום ברכות.

המורה יכין / תכין פלקט עם שמות התלמידים בערבית ותאריך יום ההולדת. כך כל תלמיד יזהה את שמו כתוב בערבית.

לימוד הפתגם א(ל)סֵלָאם קִבֵּל (א)לְפֵלָאם – השלום לפני הדיבור. התלמידים ינסו לתרגם ואחרי התרגום לכתוב / לצייר סיטואציה המתאימה לאמרה זו.

לימוד השיר מברוכ <https://www.youtube.com/watch?v=KQBA4Q7f-lk>

בבית הם צריכים להכין מעין הצגה בזוגות / קבוצות קטנות בנושא ברכות – שילוב עברית וערבית.

סיכום היחידה:

בסוף היחידה התלמידים יכירו את הברכות ואת התשובה / ות לכל ברכה, יידעו מה המשמעות ויידעו מתי להשתמש בכל ברכה ובאיזה מצב / אירוע.

מעריך שיעור – מג'אמלאת – כיתה ו'

מטרת היחידה הזו היא למעשה לחזור על הברכות שנלמדו בכיתה ה', לחזקן ולהוסיף ברכות נוספות, תוך תזכורת, שבשפה הערבית נעשה שימוש רב בברכות ובתשובות, שכוללות למעשה גם הן ברכות למברך.

מטרת על: התלמיד יחזור על הברכות שנלמדו, על חשיבות הברכות בערבית, חשיבות התשובות והוספת ברכות באירועים שונים.

מטרות אופרטיביות: התלמיד יגדיל את מספר הברכות והתשובות להן ויידע לברך ולענות באירועים שונים.

אוצר המילים הנלמד ביחידה זו:

אַלְלָה יְחִלִּיכִי - שאלוהים ישמור עליך/עלייך
אַלְלָה יְחַפְּזֶכָּ / יְחַפְּזֶכָּ - שאלוהים ישמור עליך/עלייך
יְסַלֵּם / יְסַלְּמוּ אֵידִיכִי / ואֵידִיכִי - שיברכו ידיך/ידייך – וידיך/ידייך
בְּחֵאטְרֶכָּ / בְּחֵאטְרֶכָּ – מַעַ (אל)סְלַאמָה – אֵלָא (אל)לְקָאָא - ברשותך – להת' – להת'
נַעִימִן – אַלְלָה יְנַעֵם עֲלֵיכִי - שהאל יברך אותך(למי שהסתפר/ה או התקלח/ה)
שִׁכְרִין – לֹא שִׁכְרָ עֲלָא וְאֶגֶב - תודה – על לא דבר
תִּשְׁרָפְנָא – א(ל)שָׂרָף אֵלִי - נעים מאוד – הכבוד הוא לי
כָּל סְנָה וְאַנְתָּ סַאֵלֵם / וְאַנְתִּי סַאֵלְמָה / וְאַנְתּוּ סַאֵלְמִין - שנה טובה, חג שמח (מילולית: כל שנה שיהיה לך / לכם טוב)
כָּל עָאם וְאַנְתָּ/וְאַנְתִּי בְּחֵאִיר – וְאַנְתָּ/וְאַנְתִּי בְּחֵאִיר - שנה טובה – שנה טובה
סַלַּאמַתְכָּ/סַלַּאמַתְכָּ – אַלְלָה יְסַלְּמֶכָּ / יְסַלְּמֶכָּ - תבורך, תהיה/תהיי בריא/ה – שהאל יברך אותך
יֵא סַלַּאם ! מַאשַׁאֲלָלָה! - איזה יופי, בלי עין הרע
מִן פְּדִלְכָּ / פְּדִלְכָּ, לֵן סַמְחַתִּי - בבקשה ממך, אם תואיל/י
סַחֲתִין – עֲלָא קַלְבְּכָּ / קַלְבְּכָּ - בתיאבון – לבריאות גם לך (ליברך)
מַתַּאסְּרָף / מַתַּאסְּפָה - אני מצטער/ת, סליחה

עֲקֵבָאֵל (א)לְמַיָּה וְעֶשְׂרִין סָנָה - עַד 120, שְׁתַּחֲיָה עַד 120
סָנָה חֲלֻזָּה - שְׁנָה מִתְּנוּקָה (לְצִיּוֹן יוֹם הַוּלַדְת שִׁמְח)

שיעורים 1 – 2:

חזרה על הברכות שנלמדו. הדגשת חשיבות הברכות והתשובות, שגם הן למעשה ברכות, בתרבות הערבית.

תִּשְׁרֹפָנָא – א(ל)שֶׁרף אלי + נְעִימָן – אֵלֵּלָה יְנַעַם עֲלֵיכִי + שֶׁכֶּרֶן – לא שֶׁכֶּר עֵלָא ואֲגִ'ב + בְּח'אטְרַכ/ בְּח'אטְרַכ – מַע (אל)סֹלֶאמָה – אֵלָא (אל)לִקְאָא. בכל שיעור יילמדו 2 – 3 ברכות, לפי רמת התלמידים.

תרגול עם המורה ובזוגות. אפשר לתלות כרטיסיות ולהתאים, משחק זיכרון שיכינו התלמידים וכן תרגול בעל פה, דף עבודה התאמה בין טורים, השלמות ועוד. לתרגל גם את הברכות הקודמות.

שיעורים 3 – 4:

בדיקת שיעורי בית וחזרה.

אללה יח'ליכי / אללה יחפזכי / יחפזכ + כל סנה ואנת סאלם / ואנתי סאלמה /
ואנתו סאלמין + כל עאם ואנת/ואנתי בח'יר – ואנת/ואנתי בח'יר + מן פדלכ/
פדלכ, לן סמחת/י. בכל שיעור יילמדו 2 – 3 ברכות, לפי רמת התלמידים.

תרגול עם המורה ובזוגות.

דף עבודה.

הכנת ברכות שנה טובה בכיתה לחברים. אפשר להכין ברכה למשפחה בבית.

שיעורים 5 – 6:

חזרה. חלוקת ברכות שנה טובה בכיתה. כל אחד קורא את הברכה שהוא קיבל מחברו.

סְחָתִין – עֵלָא קְלִבֵּכְךָ / קְלִבֵּכְךָ + סְלִאמְתְּכָא / סְלִאמְתְּכָא – אֵלְלָהּ יְסֻלְמֵכָא / יְסֻלְמֵכָא + יָא סְלָאם ! מַאשְׁאֵלְלָהּ ! + מְתַאסְפֵּךָ / מְתַאסְפָּה + עֵקְבָאֵל (א) לְמֵיָהּ וְעֵשְׂרִין סָנָה + סָנָה חֲלָהּ.

תרגול עם המורה ובזוגות.

דף עבודה.

סיכום נושא הברכות.

לימוד פתגמים: סְבָאח (א) לְחֵיר יָא ג'אֵרִי, אֲנֶתְךָ פִּי דֶאֱרַכְךָ וְאַנָּה פִּי דֶאֱרִי + אֵלְלָהּ (ל) סְבָאח רְבָאח.

התלמידים ינסו לתרגם את הברכות ולאחר שמתרגמים כל אחד יצייר / יכתוב סיטואציה מתאימה לברכות.

התלמידים ילמדו את השיר מברוכ – מזל טוב ובכל פעם שיש יום הולדת בכיתה, ישירו אותו:

<https://www.youtube.com/watch?v=KQBA4Q7f-Ik>

סיכום היחידה:

בסיום יחידה זו יידעו התלמידים לברך בזמנים ובמצבים שונים וכן יידעו להשיב ויבינו את חשיבות השימוש בברכות בתרבות הערבית.

משחקים :

- לפינכם כרטיסיות למשחק הזיכרון גזרו אותם והתחילו לשחק .

אָהֶלִין / אָהֶלן פִּיכִי	אָהֶלן וּסְהֶלן
סָבֹאח (אֵל)נֹר	סָבֹאח (א)לְחִיר
מָסֹא (אֵל)נֹר	מָסֹא (א)לְחִיר

מרחבא	מרחבתי
א(ל)סלאם עליכם	ועליכם א(ל)סלאם
יעטיכם א(ל)עאפיה	אללה יעאפיכ

מְבָרוּכַּ	אַלְלָה יְבָאָרְכַּ פִּיכּ
שִׁכְרוֹן	עֶפּוֹן
כִּיף חַאֲלֵכַּ / חַאֲלֵכַּ?	אַלְחַמְדֵּ לִלָּה